

S. CERUT:

Nekaj misli o organizaciji „Učiteljskega pevskega zbora“.

(Dalje.)

Pomavljam, ni nam treba ne daljnih razmišljanj, ne anket in ne »previdnega« odlašanja. Zbor in uspeh primorskih tovarišev naj nam bo vzgled.

Ker sem bil sam član tega zbora, hočem podati tu nekaj navodil in nasvetov, ki so se obnesli tekom obstoja že večkrat omenjenega zbora.

K zboru naj pristopijo:

1. oni, ki imajo posluh in glas;
2. oni, ki imajo res veselje do petja;
3. oni, ki se ne strašijo dolgih poti, neugodnega vremena in drugih sovražnikov komodnosti.

4. oni, ki so fizično krepki, da jim vaja trajajoča več ur, ne dela težko. O zboru samem pa to-le: Ni priporočljivo ustanavljati samostojne okrajne pevske zbornice, in sicer enega v Ljubljani, drugega morda v Novem mestu in dva v mariborski oblasti; sedeža tema dvema določijo tamošnji tovariši. Veliko boljše pa bi bilo, če bi imeli tekom šolskega leta le zbora: Maribor-Ljubljana, ki naj bi imela v velikih, božičnih in velikonočnih (in morda še drugih) počitnicah skupne vaje, istočasno pa tudi eden ali dva nastopa, da bi bili kriti vsaj delni stroški.

Ni pa s tem rečeno, da se ne morejo vezhati pevci v posameznih odsekih ali krožkih.

Sedaj pa še nekaj delegatom v pomislek:

Učiteljski pravnik.

— § Učitelji in predavatelji so prosti ob zborovanju okrajnih učiteljskih društev. Na prošnjo UJU in na osnovi čl. 110. čln. zakona je izdal g. minister prosvete odločbo:

1. da so na dan, kadar se vrše zborovanje okrajnih učiteljskih društev s predavanji v svrhu učiteljskega nadaljnega izobraževanja, vsi udeleženci društva oproščeni pouka za ta dan;

2. tudi učitelji, ki predavajo na teh zborovanjih so pouka prosti, četudi ne pripadajo dotičnemu društvu.

Upravitelji so dolžni pravočasno obvestiti nadzornika o udeležencih, ki morajo upravitelju prinesiti potrdilo, da so se res udeležili zborovanja. (O. N. br. 30.780 od 2. junija 1925.

Splošne vesti.

— Prihodnja številka »Učit. Tovarisa« izide 1. julija, zato prosimo dopisnike, da pravočasno pošljejo dopise, ker zaključimo redakcijo v ponedeljek 29. junija.

— Ne zadušite nas! V zadnjem času je pričelo deževati odlokov, da je že grdo. Šolske upravitelje bo zadušil ta birokratizem in jih degradiral na navadne pisarje. Učiteljstvo se pritožuje, da se sila moti pouk in da nima miru v razredu pred odloki. In res, upravičeno se pritožuje! Okrajni nadzorniki komaj dihaajo. Trpe nadzorniki, trpe upravitelji, trpi šola in pouk, trpi učiteljstvo. In vse mora iti z obratno pošto. Izmozgavanje dece v razne namene je že neznosno in kadar se ne more drugače uveljaviti, gre k šolski upravi, da ona pritiska na učiteljstvo, da dela in pritiska na mladino. Ne zadušite nas — samo to vam pravimo vsem!

— Odkrita besedo je spregovoril na naslov mnogih, ki radi kritizirajo, na zborovanju Učiteljskega društva za Maribor in okolico nedavno g. oblastni šolski nadzornik Schell, ko je povdarjal, da učiteljstvo v Mariborski oblasti nima vzroka, da bi se pritoževalo, da so strankarsko-politični vplivi sodelovali pri zadnjih učiteljskih imenovanjih. — Za pritegnitev učiteljskega zastopnika k posvetovanju manjka pravne podlage, ni pa to nobena nesreča za učiteljstvo, ker so njegove interese v polni meri zastopali šolski referenti. Pri ogromnem številu proslavcev seveda ni mogoče ustreči vsem. Premeščenih je bilo v Mariborski oblasti le malo učnih oseb in tudi te iz službene potrebe in v prid šole. — Konečno se je dotaknil pritožb nekega tovariša v stanovskem glasilu, da se mu ne nakaže povišica. Seveda pritožnik zamolčuje, da je proti njemu uvedena disciplinarna preiskava in da je to edini vzrok, da še ni prejel povišice. — Zeleti je, da bi se vedno in povsod govorilo tako odkrito in resno! — Tako piše »Tabor« z dne 14. junija t. l. Priznavamo, da

Ne pozabite finančne podlage! Dokler se ne bodo plačevali potni stroški in prenočišča, ne pridemo do trdnega zbora — odvisen bo vedno od trenutnega razpoloženja. Zato naj delegacija sprejme načelo: Pevci se ne smejo gmotno žrtvovati za vso organizacijo, ampak žrtve naj nosijo vsi člani enako.

V vsakem kraju, kjer bi imel pevski zbor vaje (vedno v takem kraju, kjer so stanovanja na razpolago, naj se zbere odsek iz pevcev samih, ki naj bi vodili izkaz brezplačnih prenočišč, ki jih dajo pevcem učiteljstvu naklonjene družine. Mnogo je takih, katerim ne bo treba poskrbeti prenočišča; imajo v mestu sorodnike ali znance. A tudi o teh prenočiščih je omejenemu odseku voditi natančno evidenco.

Velikega pomena je tudi izbira pevovodje, za skupni zbor namreč, ki bo zbor pripravil za nastop. Najboljše bi bilo, če bi se o tem pogovorili na sestanku celega zbora ali pa bi to rešil odbor pevskega zbora sporazumno z našimi poletnimi glasbeniki. Veliko temeljno napako bi napravili, če bi dalj zbor v roke človeku, ki ni glasbenik — še manj pa umetnik.

Predolg bi bil, ako bi hotel razpravljati o celotni strukturi te ustanove in tudi o prezgoden. Prej moramo zbor še ustanoviti. Zato na delo vsi, ki čutite potrebo do udeleževanja in smisel za lepoto.

si z netočnimi poročili dopisniki samo poslabšajo svoj položaj in tudi listu škodujejo. Proti takim dopisnikom bomo brezobzirni, kakor so oni do lista. — Za pritegnitev učiteljskih zastopnikov je pa dana sedaj vsa pravna podlaga in tudi pravica, tako v ljubljanski, kakor v mariborski oblasti.

— Še letošnje jesen boste imeli na razpolago garderobo, če ne boste pozabili, česa Vas je na obeh zadnjih zborovanjih prosil tajnik narodno-prosvetnega odseka. Takoj v začetku počitnic poiščite po omarah razno staro obleko, ki je ne boste rabili nikdar več, in jo pošljite Upraviteljstvu dekliške osnovne šole v Kamniku. Vse, prav vse bi prišlo prav, od obnošenih solčnikov do bluze in kriča in klobuka. Obilnih in skorajšnjih pošiljatev prosi Narodno-prosvetni odsek za kamniški okraj.

— Všetje vojnih let. Pod tem naslovom prinaša dnevno časopisje alarmantne vesti, da je rešil državni svet ugodno tozadevne pritožbe in bega s tem uslužbenec v največji meri. Pojasnjujemo sledeče: Državni svet je dejansko ugodil nekaterim javnim nameščencem, ki so se pritožili. Nimamo pa nobene konkretnega slučaja v rokah, ker nam žal kljub prizadevanju niso prizadeti doposlali rešitve. Tudi ni izšla dosedaj še nikaka splošna tozadevna odločba.

— Zavedno učiteljstvo — na kočevske šole! Članek, priobčen pod gornjim naslovom v 22. številki »Učit. Tovarisa« je bil slabo komentiran na zborovanju okrajnega učiteljskega društva za kočevski okraj, ker, da žali učiteljstvo nemške narodnosti. Ni bil to namen članka in v lažje razumevanje odlomek... odtegnilo mladino pangermanskemu vplivu, ki ga širi v teh krajih službujoče nemško-nacionalno učiteljstvo itd. — popravljamo v... odtegnilo mladino pangermanskemu vplivu, ki ga je širilo v teh krajih službujoče nemško-nacionalno učiteljstvo itd. Da bo mir v hiši!

— Vsem predsednikom okrajnih učiteljskih društev smo poslali obrazce, ki jih morajo izpolniti zaradi sestave poročila. Nujno prosimo, da jih takoj izpolnijo in nemudoma odpošljejo do določenega dneva, t. i. najkasneje do 26. t. m.

— Prosim! Vsi oni, ki so sprejeli statistično polo o narodno-prosvetnem delu v kamniškem okraju, naj jo pošljejo izpolnjeno čimprej tajniku E. Tiranu v Moravče, ki jo nujno rabi za sestavo skupne statistike. — Pokrajinska skupščina je pred vratmi!

— Vpisovanje v I. letnik državnega moškega učiteljskega v Ljubljani za šolsko leto 25/26 se vrši dne 30. junija od 8.—10. ure. Vpisati se morejo le učenci, ki so napravili nižji tečajni izpit na srednji ali končni izpit na meščanski šoli. Prinesejo s seboj izpričevalo in krstni list.

— Sv. Lenart v Slov. gor. Ravnateljstvo tuk. meščanske šole naznanja, da bo vpisovanje učencev in učenk za šolsko leto 1925/1926 od 28. junija do 5. julija t. l. Za sprejem v I. razred se zahteva z dobrim uspehom dovršeno 4. šolsko leto na osnovni šoli. Novi učenci naj pridejo k vpisovanju in spremstvu staršev in naj prinesejo s

seboj zadnje šolsko izpričevalo in krstni izpisek. V I. razred pa lahko vstopijo tudi tisti učenci, ki so dovršili že 5., 6., 7., ali 8. šolsko leto. Da bo poset šole omogočen vsem slojem, je ravnateljstvo preskrbelo, da dobi večina učencev vse šolske potrebščine v šoli. Ravnateljstvo posebej naproša gg. upravitelje in učitelje-lice sodnega okraja Sv. Lenart in okolice, da v šoli učence in njihove starše zainteresirajo za meščansko šolo, ki je v tem okraju prepotrebna, z obrazložitvijo pomena mešč. šole za prihodnost kot poseben tip nižje srednje šole.

— Sv. Lenart v Slov. gor. Meščanska šola pri Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi od 21. do 28. t. m. razstavo risanih in risalskih izdelkov ter ročnih del v risalnicah in dveh razredih. Razstavljeni bodo izdelki iz vseh predmetov in knjigovodstva; občinstvo prijazno vabi k ogledu razstave. — Ravnateljstvo.

— Za Jugoslovensko Matico je nabrala šola na Čatežu pri Brezicah 1915 Din in za francoski dan 30 Din. — Teh zbirke ne objavlja uredništvo, temveč jih prejme od Jug. Mat. — Op. ured.

— Našemu članstvu! V zadevi šolskega zakona se obračajo razna okrajna društva na poverjeništvu. Našemu članstvu sporočamo, da je naše poverjeništvu v stalnem stiku tako s centralo UJU kakor tudi s parlamentarnimi in raznimi vplivnimi krogi v Beogradu ter jim neprestano dostavlja pismeno in brzojavno zahteve učiteljstva. Poverjeništvu se v polni meri zaveda resnobe položaja in sedanje kritične dobe.

— Sprejem v prvi letnik učiteljskega. Z ozirom na objavo v slovenskih listih, da se v prvi letnik učiteljskega sprejemajo le oni, ki so napravili zaključni izpit na meščanskih šolah, se nam od uradne strani poroča, da je minister prosvete izpremenil za ljubljansko in mariborsko oblast svoj odlok in odredil, da se za šolsko leto 1925/26. na državna učiteljska ljubljanske in mariborske oblasti smejo izjemoma sprejeti ob sprejemnem izpitu v prvi letnik tudi gojenci, ki so dovršili le trirazredno meščansko šolo. To pa le iz tega vzroka, ker v šolskem letu 1924/25. meščanska šola v Sloveniji še ni bila splošno organizirana kot štiri-razredna.

— Maturanti mariborskega učiteljskega iz 1. 1880. in 1881. obrnite se za 3. julija t. l. v zadevi prenočišča v Šoštanj sami na tov. ravnatelja Trobeja in kdor nima svoje legitimacije za polovično vožnjo, si oskrbi isto pri svojem učiteljskem društvu, ki velja obenem tudi za skupščino UJU. Na zdravo polnoštevilno in veselo snidenje. — B. R. N.

— Odlikovanj so bili za 25-letno vestno službo gasilski ideji s srebrno medaljo za drž. zasluge med drugimi tudi sledeči učitelji na štajerskem delu Slovenije, in sicer: Anton Porekar — Hum; Fran Pristovšek — Ljubljana; Iv. Sorčan — Hrastnik in Tomislav Stan — Ruše nad Mariborom.

— Novomeško učiteljsko društvo. Članstvo, ki prejme te dni položnice, se pozivlja, da plača vsaj polletno članarino za okrajno učiteljsko društvo. Kdor ne bi do 6. julija plačal, ga črtamo iz imenika. Letna članarina je 130 Din. — Odbor.

— † E. Bohinc. V Ljubljani je umrl tov. E. Bohinc, učitelj v pok. Zadnje službo je opravljal pri mestnem šolskem svetu v Ljubljani. Bil je vrl tovariš. Naj v miru počiva! Preostalim naše sožalje.

— Društvo učiteljic opozarja vse one učiteljice, katere so se priglasile za higijenski tečaj, da se zberejo dne 1. julija točno ob 8. v Dečjem domu za šentpetersko vojašnico. Priglasenke za gospodinjinski tečaj naj se pa zbere istega dne točno ob 8. v gospodinjinski šoli v Mladiki. Dolžnost vsaktere je, da redno in točno obiskuje tečaj, v katerega se je javila. Onim, katere so se zglasile za stanovanje, je Društvo učiteljic preskrbelo stanovanje v Mladiki.

— 30-letnica. Tovariši maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1895. praznujejo svojo tridesetletnico v soboto 8. avgusta t. l. in to, kakor se je večina izrekla, v Mariboru. Zglasitev in tozadevne predloge sprejema Ivan Klemenčič. Maribor-Krčevina.

— Osnovna šola v Litiji priredi v proslavo Vidovega dne, t. j. 27. junija po cerkvenem opravilu v Sokolskem domu slavnostno akademijo. Program sestoji iz nagovora, petja in deklaracij, telovadnega nastopa in državne himne. Istega dne ob 20. uri zvečer ter naslednji dan, v nedeljo 28. t. m. ob 17. uri popoldne se pa vrši mladinska igra »V kraljestvu palčkov«. Tovariši in tovarišice dobrodošli.

— Osnovna šola v Litiji je nabrala v tekočem šolskem letu 168 Din za Jugoslovensko Matico, za Francoski dan pa 102.75 Din. Mladim darovalcem in darovalkam srčna hvala!

— Sladki vrh. Dne 28. junija 1925 se vrši ob 3. uri popoldne šolarska veselica na šoli Sladki vrh. Na vzporedju so: deklaracije, petje in ena igra. Sosedni tovariši(ice) se vljudno vabijo, da veselico posetijo. Posebnih vabil se ne bo razposiljalo.

— Podaljšanje železniških objav. Ministrstvo za promet je odobrilo, da se morejo izdajati objave za polovične vozne karte državnim nameščencem, upokojencem in rodbinskim članom navedenih še nadalje, in sicer do 31. julija 1925. Ta rok se ne bode več podaljšal.

— »Ljubljanski Zvon« je naprodaj, in sicer letniki: 1899., 1901., 1903., 1906., 1908., 1912., 1917., 1918. in dunajski letnik 1879. — Vprašanja do uprave našega lista.

Imenovanje.

— i Učiteljska nameščenja. Na predlog prosvetnega oddelka pri velikem županu ljubljanske oblasti in na temelju čl. 71. zakona o činovnikih so nameščeni: Za stalnega učitelja v Kočevju (II/3) Stanko Tavželj, učitelj v Kočevju; za stalnega učitelja v Kočevju (II/4) Simon Gorišek, učitelj v Velikih Poljanah; za stalnega šolskega upravitelja v Velikih Poljanah pri Kočevju (II/4) Boris Boc, učitelj v Brigi; za stalno učiteljico-upraviteljico v Brigi pri Kočevju (II/3) Ana Košca, učiteljica v Banji Loki; za stalno učiteljico v Starem trgu pri Ložu (II/3) Terezija Šušteršič, učiteljica v Mozlju; za stalnega šolskega upravitelja v Hinjah pri Novem mestu (II/4) Anton Krišche, učitelj v Starem logu; za učitelja v Blokah-Novih vasi (okraj Logatec) (II/5) Walter Erker, učitelj v Dolnji Topli Rebrji; za stalnega učitelja v Cerkljah (II/3) Robert Herbe, učitelj v Spodnjem Logu; za stalno učiteljico v Šmarjeti pri Krškem (II/4) Avgusta Lobe-Bernik, učiteljica v Oneku. — S kraljevim ukazom na temelju čl. 52. in 71. zakona o činovnikih sta nameščena v Strugah (okraj Kočevje): za stalnega šolskega upravitelja oziroma učiteljico Fran Erker in Gabrijela Erker-Jereb, oba v Starem Logu (II/1). — Upokojen je Rajko Mežan, šolski upravitelj v Verdrengu (okraj Kočevje.). Pripominjamo, da organizacija pri teh premeščanjih, kakor nameščanjih v zadnji dobi sploh, ni sodelovala in zato tudi odklanja vsako odgovornost.

Višja pedagoška šola.

Natječaj

za primanje kandidata u prvu godinu više pedagoške škole u Zagrebu za šk. god. 1925-26.

Prema členu 6. Uredbe o višoj pedagoškoj školi i odluci gospodina ministra prosvjete od 29. maja o. g. P. Br. 6025, kojom je odobren prijedlog rektorata, da se za šk. god. 1925/26. primi po 20 kandidata za svaku grupu predmeta, primit će se u I. (prvu) godinu ove škole za školsku god. 1925/26. u svemu 103 (stotina) redovnih slušača (slušačica).

Svaki kandidat, koji se želi upisati u višu pedagošku školu kao redovan slušač, treba da se najdalje do 31. augusta o. g. obrati molbom rektoru ove škole. Uz molbu treba podnijeti: 1. svjedodžbu o učiteljskom ispitu zrelosti; 2. svjedodžbu o praktičnom učiteljskom ispitu (definitivni); 3. uvjerenje o godinama učiteljske službe i ocjenama rada za sve to vrijeme. Mogu biti primljeni samo oni, koji su najmanje tri godine radili s odličnim uspjehom u osnovnoj ili u građanskoj školi; 4. izvod iz protokola rođenih, a u slučaju, da se on ne može dobiti, zakonski propisano uvjerenje o danu i mjestu rođenja. (Kandidat ne može biti stariji od 38 godina); 5. liječničko uvjerenje o stanju zdravlja; 6. kratak životopis, u kome će naznačiti, u kojim je mjestima i koliko služio kao učitelj; da li je oženjen ili nije (učiteljica: da li ji udata ili nije), ima li djece.

Ne će se uzimati u postupak molbe, uz koje ne budu priloženi svi navedeni dokumenti. Svaki će kandidat navesti u svojoj molbi, koju grupu predmeta želi da izučava. Pored grupe, koju u prvom redu želi da izučava, kandidat može navesti i koju drugu grupu radi eventualnoga primanja u tu grupu, ako bi bila popunjena grupa, za koju se prvo javio.